

Изъ „Дневника на артистката“

София, августъ 1902 год.

Съ трепетъ, който дохожда до страхъ, азъ стъпвамъ на сцената. Наистина, много пжти когато бѣхъ учителка въ Тулча, играхъ като любителка, но . . . тогава бѣхъ любителка. Всичко ми се прощаваше. Сега работата е друга. Азъ *дръзнахъ* да прекрача прага на светия олтаръ на изкуството не като любителка вече, а като жрица. .. Тая моя дързостъ ме кара да треперя.

Въпросътъ :

— Достойна ли съмъ азъ? — не ме оставя.

Това става съ мене, *защото* *считамъ* изкуството за нѣщо, като религия.

То не е занаятъ.

Трѣбва да се отречемъ отъ себе се *за него*...

Способна ли съмъ азъ да сторя това? ... Ами ако бжда бреме върху плещитѣ на слабото у насъ театрално изкуство?!

Тайно, нейде дълбоко въ душата ми, се таи надеждата, *върата*, че мога да стана артистка. Но това не смѣя дори на себе си да кажа. Самомнението е опасенъ врагъ за човѣка, а особено за артиста. А режисьйорскиятъ погледъ на Матя е строгъ, тъй строгъ. . . и гласътъ му е тъй твърдъ и уверенъ, че когато говори той за изкуството, или ми дава указания по ролята, неволно си мисля: „За никаква велика артистка не мечтай, моя мила Маня“!

Въ Италия — люлката на изкуствата — азъ видѣхъ великия Ерметте Цакони въ „Призраци“ отъ Ибсена. Гледахме съ Матю величието на творческия гений съ впити очи и затаенъ джхъ, и чувствувахме въ душата си тогава едно истинско „Възнесение Христово“. Напустнахме театъра омагьосани.